

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 19.12.2016
Sayı: 7318

10062

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Mehmet Özhasseki tarafından yazılı olarak yanıtlandırılmasını arz ederim.

Özgür Özel
Manisa Milletvekili

İklim değişikliği uluslararası anlaşmalarla da kabul edilen küresel bir çevre sorunudur. Bu kapsamda Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (BMİDÇS) imzalanmış, ardından Kyoto Protokolü hazırlanmış ve yürürlüğe girmiştir. Ülkemiz bu uluslararası metinlere taraftır. TBMM birçok defa bu konudaki sorumluklarını masaya yatırmıştır. Kyoto Protokolü 2020 yılında son bulacak ve 22 Nisan 2016 tarihinde imzalanan Paris İklim Anlaşması devreye girecektir. Ayrıca Ulusal Katkı Niyet Beyanları (INDC'ler) 2015 yılında, COP21'den önce Birleşmiş Milletlere sunulmuştur. "Avrupa Birliği ve Üye Ülkeler", INDC belgesinde, sera gazı emisyonlarını 2030 yılı itibariyle, 1990 yılına göre %40 azaltma taahhüdü vermiştir. Paris Anlaşması onaylandıktan sonra da bu taahhütler Ulusal Katkı Beyanı'nda (NDC) tekrar verilmiştir. Bu anlaşmaları takiben ülkemizde iklim değişikliği konusunda yapılan çalışmalarla ilgili olarak;

1. Türkiye'nin enerjide dışa bağımlılığını azaltmak için termik santrallerde ithal kömür yerine yerli kömür kullanılacağı başta Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak ve hükümetin diğer üyeleri tarafından dile getirilmiştir. Birçok kurum tarafında yapılan açıklamalarda ve bilimsel çalışmalarda, Çanakkale, Adana, Mersin ve Hatay bölgelerinde ithal kömürle çalışması planlanan birçok termik santral projesinin Çevresel Etki Değerlendirme sürecinin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından sürdürüldüğü ve bazılarında ÇED olumlu kararı verildiği de bilinmektedir. İthal kömürle çalışan termik santrallerin yapımına izin verilmeyeceğine dair ifadeler konusunda herhangi bir faaliyet yapılacak mıdır? Söz konusu ithal kömürle çalışan termik santral projeleri iptal edilecek midir?
2. Adana, Hatay ve Mersin illerinde birbirine çok yakın termik santral projeleri bulunmaktadır. Bu projelerin ÇED raporları incelendiğinde benzer çevre koşullarına sahip olmalarına karşın ÇED raporlarında, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından istenen inceleme ve araştırmalar farklılık göstermektedir. Örneğin; İskenderun İthal Kömür Santralinden Kümülatif Hava Kalitesi Dağılım Modellemesi istenmemişken benzer bir inceleme Hunutlu termik santralinden talep edilmemiştir. Başka bir örnek verecek olursak Sanko Yumurtalık Termik Santrali için Ekosistem Durum Raporu istenirken Tufanbeyli Termik Santrali için böyle rapor talep edilmemiştir. Bunun sebebi nedir?
3. Paris Anlaşması'nı Türkiye Nisan 2016'da imzalamasına rağmen, henüz TBMM anlaşmayı onaylamamıştır. Bu anlaşmanın onaylanması için hangi tarih öngörülmektedir?

4. Paris Anlaşması için sunulan Türkiye'nin ulusal beyanında, gelişmekte olan ülke kategorisinde olması nedeniyle, Türkiye referans senaryosuna göre sera gazı emisyonlarında 2030 yılında 1175 MtCO₂ eşdeğeri emisyonundan %21 azaltım yaparak 929 MtCO₂ eşdeğeri emisyon öngörmekte. Eğer Türkiye'nin 1990 yılı emisyonları referans alınarak yapılan hesaplamada 2014 yılına kadar olan artışı eksponansiyel denklemle ifade edersek, 2030 yılı emisyonları 778 MtCO₂ olarak bulunur. Eğer Türkiye'nin emisyonlarında artış görülen 2001 yılını referans alırsak ve 2014 yılına kadar olan artışı eksponansiyel denklemle ifade edersek 2030 yılı için sonuç 847 MtCO₂ eşdeğeri olur. Türkiye kendi beyanında 2012 yılını göz önünde bulundurmıştır. Bu şekilde hesaplamalar tekrar yapıldığında ise; 1990 yılı referans alındığında 2030 yılı emisyonları 783 MtCO₂, 2001 yılı referans alındığında 907 MtCO₂ olarak öngörülebilir. Bu yapılan hesaplamalara göre Türkiye'nin son 15 yılı göz önüne alındığında, 2030 yılında ki CO₂ Emisyonları hiç azaltım olmadan dahi Türkiye'nin sunduğu ulusal beyanda %21 azaltım ile 929 MtCO₂ eşdeğeri emisyon değerinden daha düşük. Yenilenebilir enerji üretimi sayesinde kalkınmaya herhangi bir engel teşkil etmeden emisyonları 907 MtCO₂ üzerinden %21 azaltım yapmak mümkündür. Buna göre Türkiye ulusal beyanda revizyon yapacak mı?
5. Adana ve Hatay İllerinde mevcut ve planlanan termik santrallerin kaplayacağı toplam ormanlık alan miktarı 3.645.883,31 m² yani yaklaşık 365 hektar (Yaklaşık 490 futbol sahası) olarak verilmiştir. Planlanan santrallerin ÇED raporlarında kesilecek ağaç miktarları net olarak belirtilmemiştir. Yalnızca planlanan 2 santral projesi kapsamında kesilecek ağaç miktarı 43.156 adet olarak verilmiştir. Bilindiği gibi kesilen ağaçlar aynı zamanda Türkiye'nin yutak kapasitesini oluşturmaktadır. Sunulan ÇED raporlarında kesilen ağaçların yutak kapasitesinde ne kadar azalmaya yol açacağı belirtilmemiştir. Ulusal beyanda yutak alanların bozulmasının engelleneceği belirtilmektedir. Bu durumda kesilen bu ağaçların yutak alanlar meydana getireceği azalma ve kümülatif etkileri hakkında bir çalışma yapılacaktır mı? Bunun sonucunda nasıl bir önlem alınacaktır?
6. Adana, Mersin ve Hatay bölgelerinde ÇED raporlarından alınan bilgilere göre yılda toplam 72.887.626 ton kömür yakılacak ve 11.286.262 ton kül açığa çıkacaktır. Bu miktarda bir tüketimin ve oluşacak etkinin kümülatif olarak değerlendirilmediği görülmektedir. Küller depolandığında toprakta sızıntıya neden olmakta ve bu sızıntılar bölgede toprak kirliliğine neden olmaktadır. Oluşan toprak kirliliğinden tarım arazileri de etkilenmektedir. Aynı zamanda küllerin içinde bulunan zararlı maddeler yağışlarla birlikte yeraltı suyuna karışıp yeraltı suyunun kirlenmesine sebep olmaktadır. Bu bilgiler düşünülerek kümülatif değerlendirme yapılması planlanıyor mu? Bu miktarda kül nerede depolanacaktır ve bu küllerin yönetimi nasıl sağlanacaktır?
7. Termik santrallerin bacalarından çıkan gazlar hava kirliliğine sebep olmaktadır. Bacalardan çıkan SO₂, NO_x ve partikül maddeler, büyük alanlarda birçok tarla bitkisi, meyve ağacı ve zeytin ağaçlarında meyve verimini önemli ölçüde düşürmektedir. Görüldüğü gibi termik santrallerim tarım üzerinde de önemli etkileri bulunmaktadır.

Termik santrallerin hava kalitesine üzerine yapılan çalışmalara ek olarak tarıma ve yer altı suyuna etkisi hakkında çalışmalar yapılıyor mu? ÇED raporlarında, alınması gereken önlemlerle ilgili çalışmalar yapılıyor mu?